

saadan Næringsbruger antog en Lærling, og Lærlingen gik ind paa en skriftlig Kontrakt, der bandt ham til at blive hos ham i fem Aar? Arbeidsdelingen har jo medført, at den enkelte Person udelukkende beskæftiger sig med en enkelt Del af Arbejdet, for at han kan opnaa den størst mulige Færdighed deri, og en saadan Bestemmelse kunde jo altsaa, for at nævne et Exempel, føre til, at en Dreng muligen kunde komme til at staa og lave Knappenaalshoveder uafbrudt i fem Aar. Kan man tænke sig Noget mere urimeligt og mere sløvende, end hvis Saadant blev Tilfældet, og det kan blive Tilfældet efter Affattelsen af denne Lov. Arbejdskommissionen har ogsaa havt sin Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold, og med den høitærede Formands Tilladelse skal jeg oplæse en Passus i Arbejdskommissionens Betænkning, hvori den omtaler dette med følgende Ord: „Men ved den store Arbejdsdeling, der nu finder Sted i den industrielle Virksomhed, ere mange Arbejder blevene af en saa speciel Beskaffenhed, at selv den største Færdighed i dette Enkelte ikke udelukker en fuldstændig Ukyndighed i den hele paagjældende fagmæssige Virksomhed. Naar f. Ex. en Optikus lader ved enkelte faste Arbejdere foretage Afslibning af Randene paa Brillglas, for at disse kunne indsættes i Falserne paa Brilleindfatningen, vilde en Lærling, som i flere Aar alene var Medhjælper ved denne Randslibning, ikke have opnaaet nogen- somhelst Kundskab i Jaget, eller naar de Arbejdere, som ere beskæftigede for en Bøsssemager med at dreie Pistoner eller med at gjøre Smaastruer af en vis Størrelse, dertil vilde antage Lærlinge eller Medhjælpere, vilde den Kundskab, som Lærlingen derigjennem erholdt til Bøsssemageriet, være af en saa underordnet og for hans Fremtid saa lidet nyttig Beskaffenhed, at det vilde være Uret mod Lærlingens hele Fremtid“. Seg billigere fuldstændig denne Kommissionens Betragtning, men forøvrigt kan jeg overhovedet ikke se Noget af de Bestemmelser, som dette Lovforslag søger at indføre. Seg tror, det vil vise sig, at man vil skabe en Illusion for de Vedkommende, og dette ønsker jeg ikke at være med til. Det er jo mærkeligt at se, at der allerede paa dette Stadium, hvor Sagen ikke er kommen videre her i Lovgivningsmagten, fremkommer Misforståelse og Kritik fra mange Sider. Lad derfor dette Forhold være en frivillig Sag. Det staaar jo enhver Næringsdrivende frit for, naar han antager en Dreng i Lære, da at oprette Kontrakt med ham, og det ærede Medlem fra Lolland (Stürup) oplyste jo før, hvormeget der allerede ad Frivillighedens Vej var gjort i Retning af at oprette Kontrakter. Lad ikke Lovgivningsmagten gribe forstyrrende ind her ved at ville støbe Alt i een Form, men lad Forholdene udvikle sig paa en jevn, sund og naturlig Maade; det tror jeg, alle Parter ville være bedst tjente med. Seg for

mit Vedkommende giver aldrig min Stemme til et Lovforslag om Oprettelse af faste Lærlingekontrakter, der ikke ere opsigelige. Seg vilde anse det for uærbidigt og urigtigt at indføre en saadan Bestemmelse. Det vilde være en Krænkelse af den personlige Frihed, dersom en Lærling, som antages i Lære, ikke skulde have den samme Ret, som ethvert Ævende, der tager Tjeneste, har, nemlig Ret til med et halvt Aars Varself at opsiges sin Tjeneste eller sin Lære, hvis han er utilfreds paa det Sted, hvor han er. I hvert Fald vilde jeg, hvis man overhovedet vil fremme denne Sag, ønske, at man vilde indskrænke den til at gjælde Haandværkere alene. Seg tror, at man har grebet Sagen for vidt an, og at det vil vise sig, at Misforståelsen med Loven hos dem, der skulde have Gavn af den, vil blive større og større. Loven vil Ingen tilfredsstille; den vil lade, som om den afhjælper et Savn, en Mangel, men dette vil vise sig at være en Illusion.

Klein: Efter den overordentlig store Interesse, som der i Folkethinget viser sig for denne Sag, at dømmen efter Antallet af Medlemmer, der have forlangt Ordet, finder jeg mig foranlediget til at indskrænke mig til at gjøre nogle faa Bemærkninger, for ikke at være de Medlemmer i veien, som bagefter ønske at udtale sig om denne Sag. — Det første Spørgsmaal, som paatrænger sig ved denne Leilighed, er naturligvis dette, om der overhovedet er Opfordring for Lovgivningsmagten til at beskæftige sig med Ordningen af Forholdet mellem Mester og Lærling — for nu nærmest at holde mig til denne ene Del af Sagen? Seg tror, det maa siges at være almindelig anerkjendt, at dette Forhold er af meget stor Betydning, og at det i flere Henseender trænger til at gives en fastere Stikkelse, end det for Tiden har. Det er af stor Interesse, ikke blot for de enkelte Personer, som ere personlig interesserede i dette Forhold, saavel Mesteren som særlig unge Mennesker, der skulle begynde deres Livsbane som Lærlinge, men Sagen er ogsaa — tror jeg — af stor Betydning for Samfundet i det Hele, forsaavidt som det ikke kan negtes, at det har den største Betydning i social Henseende og med Hensyn til Haandværkets og Industriens gode og tilfredsstillende Udvikling her i Landet, at Forholdet i væsentlig Henseende bliver anderledes og bedre, end det nu for Tiden er. Seg tror derfor ogsaa, det maa paafikkes, at den høitærede Indenrigsminister har givet Rigsdagen Leilighed til at beskæftige sig med denne Sag, og i det Hele taget er det min Mening, at det foreliggende Lovforslag indeholder et godt Grundlag for en videre Forhandling om denne Sag. Det udelukker paa den anden Side naturligvis ikke, at enkelte Medlemmer kunne have en forskjellig Opfattelse angaaende enkelte Punkter i denne Sag, og saavidt som jeg har formaaet at